

Sociale Raad Tilburg
Spoorlaan 444
5038 CH
Tilburg

Onderwerp	Datum
Advies beleidsnota Inburgering Tilburg	26 november 2020
Ons kenmerk	Uw kenmerk
	Doorkiesnummer
	14 013
E-mail	Fax
college@tilburg.nl	013 542 93 96
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Spoorlaan 181
5000 LH Tilburg	

Beste leden van de Sociale Raad Tilburg,

Op donderdag 12 november heeft u een advies uitgebracht op de 'Beleidsnota Inburgering 2021 – 2026'. Met deze brief ontvangt u onze reactie hierop.

Algemeen

Allereerst willen wij u bedanken voor uw zorgvuldige advies. Wij zijn blij te lezen dat u achter de uitgangspunten vanuit onze beleidsnota staat en dat de wijze waarop we deze willen uitvoeren vertrouwen geeft.

Ondersteuning

We onderschrijven het door u aangegeven uitgangspunt van een doorlopende ondersteuning, zoals inderdaad ook in de nota staat. We bieden ondersteuning gedurende de gehele inburgeringstermijn. Daarna zetten we deze ondersteuning voort wanneer de persoon nog een uitkering ontvangt. Indien de persoon geen uitkering ontvangt kan deze gebruik maken van de reguliere ondersteuningsmogelijkheden voor niet-uitkeringsgerechtigden. Doordat er in het nieuwe beleid - anders dan onder de huidige wet - vroegtijdig ingezet wordt op empowerment, weten inburgeraars al eerder dan nu de reguliere ondersteuningsmogelijkheden te vinden.

Financieel ontzorgen

U pleit ervoor dat we inburgeraars volgen in hun pad naar financiële zelfredzaamheid en dat zij weten waar zij ondersteuning kunnen vinden. Dit sluit aan bij hetgeen we in de nota hebben aangegeven. We gaan gelijktijdig aan het inhouden en doorbetalen van de vaste lasten van de uitkering, inzetten op de begeleiding richting financiële zelfredzaamheid. Hiervoor is nu een pilot in voorbereiding die start in december 2020. Deze begeleiding houdt dan ook in dat de statushouder gevolgd wordt en dat ze na afloop weten bij wie ze terecht kunnen voor eventuele ondersteuning. Deze begeleiding kan ook een langere periode dan zes maanden beslaan en vindt plaats vanuit het onderdeel 'voorlichting en vaardigheden'.

Gezin

U geeft aan in de beleidsnota de 'gezinssituatie' te missen. Wij onderschrijven het belang van aandacht voor de specifieke gezinssituatie, de leefwereld van de inburgeraar en de juiste kennis van de doelgroep. We nemen deze dan ook mee in de implementatie waarin o.a. een heldere taakomschrijving van de klantregisseurs omschreven zal staan. De gezinssituatie is onderdeel van het leefgebied van welzijn & gezondheid.

COLLEGE

Positie van vrouwen en meisjes

U adviseert om aandacht te hebben voor de positie van vrouwen en meisjes in onze samenleving. Dit is een onderwerp dat speelt en dat belangrijk is. Het komt ook in het inburgeringsprogramma aan bod, zoals bijvoorbeeld bij het participatieverklaringstraject. Dit is een verplicht onderdeel voor alle inburgeraars. Zoals ook bij bovenstaande alinea aangegeven nemen we de leefwereld van de inburgeraar en de context van het gezin/partners mee in de implementatie ten behoeve van de taakomschrijving klantregie, daar valt ook de positie van vrouwen en meisjes onder. Ten slotte draaien we op dit moment in de regio pilots t.a.v. een zelfredzaamheidsroute gericht op vrouwen.

Samenwerking organisaties

U pleit ten eerste voor een gezinsaanpak met aandacht voor de individu, nazorg, regie en ondersteuning. Zoals reeds aangegeven nemen wij dit mee in de implementatie. We onderschrijven het belang van één contactpersoon die de regie heeft voor een inburgeraar. Dit sluit ook aan op de huidige werkwijze van TiiP. Een intern en extern overleg zou hieraan kunnen bijdragen. Dit overleg hebben we reeds ingeregeld met de ontwikkeltafel statushouders (waar alle managers van de betrokken partijen om tafel zitten en we signalen en knelpunten uit de stad bespreken). Daarnaast vinden elke drie maanden de brede bijeenkomsten plaats, met de hele regio. Intern is ook afstemming tussen de verschillende afdelingen en op casusniveau en de nieuwe structuur nemen we op in de implementatie.

Netwerk

U adviseert om direct bij huisvesting in te zetten op het netwerk. We onderschrijven het belang van een (sociaal) netwerk en het opbouwen hiervan zal dan ook een onderdeel worden van de praktische ondersteuning in de eerste fase na aankomst in de gemeente. Daarnaast zetten we met de brede intake en ons oriëntatieprogramma in op het opbouwen van een netwerk. Dit is immers een van de vijf leefgebieden.

Tilburg wil een warm welkom geven aan iedere nieuwe Tilburger, met speciale aandacht voor de wijk waarin iemand komt te wonen. Dit onderdeel nemen we mee in de inkoop. Hiermee maken we ook een start met het opbouwen van de duurzame ondersteuning van een eigen netwerk met en voor de inburgeraar.

Langdurige begeleiding

U geeft aan zorgen te hebben over de onderliggende problematiek die niet altijd zichtbaar is en adviseert hiervoor evaluatiemomenten gedurende het traject. Allereerst onderschrijven wij het belang van passende zorg. Juist om die reden is het leefgebied gezondheid en zorg belangrijk in de integrale kijk van de klantregisseur. Met de nieuwe wet zijn er vastgelegde momenten waarop de klantregisseur de inburgeraar spreekt en monitorings- en evaluatiemomenten heeft. Indien nodig plannen we meer momenten in. In dat gesprek bespreken we alle leefdomeinen en bekijken we hoe de inburgeraar (en gezin) ervoor staat. Dit, zodat we op tijd en preventief kunnen inzetten op de nodige ondersteuning (al dan niet via de Toegang).

Tolken

U adviseert een inzet van professionele tolken met een ruim takenpakket. Binnen de gemeente zetten we reeds waar nodig een professionele tolk in en deze lijn zetten we voort. Momenteel wordt onderzocht hoe we de inzet van tolken in de stad kunnen verbeteren, samen met Contour de Twern en Vluchtelingenwerk. Binnen de inkoop en implementatie onderzoeken we de inzet van sleutelpersonen die (ervarings)deskundige zijn en die de brug kunnen slaan naar de Nederlandse cultuur.

Klantregisseur

Ten aanzien van de rol van de klantregisseur adviseert u kwaliteit, voldoende tijd en een lage caseload. Wij onderschrijven dit advies. De klantregisseurs statushouders krijgen specifieke trainingen/opleidingen en hebben een lagere caseload dan klantregisseurs voor de reguliere groep bijstandsgerechtigden. Handhaving is nu ook al een onderdeel in de Participatiewet, daar komt straks de handhaving van de Wet inburgering bij. Handhaving van de arbeidsverplichtingen (doelmatigheid) ligt bij de klantregisseur, rechtmatigheidshandhaving ligt bij rechtmatigheidsconsulenten van de Participatiewet. Voorop gesteld is onze ervaring dat het merendeel van de inburgeraars welwillend is. Ze doen hun uiterste best om te slagen voor hun inburgering en dan zijn boetes niet aan de orde.

Klantregisseurs werken in Tilburg bij de uitvoering van de Participatiewet al volgens de principes van 'hoogwaardig handhaven': door goede informatie en ondersteuning proberen we sancties te voorkomen (preventie voor repressie). Ditzelfde principe gaan we ook bij de uitvoering van de inburgering hanteren: we stemmen de inzet van voorzieningen af op de wensen en mogelijkheden van de inburgeraar, informeren deze vooraf goed over diens rechten en plichten en we volgen actief diens vorderingen en inzet. Hiermee willen we voorkomen dat het traject zonder goed gevolg wordt afgerond, zodat we de boetes kunnen voorkomen. We treden de inburgeraar met vertrouwen tegemoet en boetes zullen in de regel niet aan de orde zijn.

Voor de kleine groep die zich aantoonbaar en verwijtbaar niet genoeg inspant om in te burgeren geldt dat gemeenten moeten handhaven door boetes op te leggen. Handhaving via bestuurlijke boetes is dan ook het uiterste middel om een inburgeraar te stimuleren om te voldoen aan de inburgeringsplicht. Het opleggen van een boete dient niet lichtvaardig te gebeuren en is ook zeker geen doel op zich.

Leerroutes

Ten aanzien van de leerroutes adviseert u het volgende;

- Aandacht voor de diverse doelgroepen van de zelfredzaamheidsroute. Dit onderschrijven we. Ook in de beleidsnota hebben we reeds aangegeven dat de doelgroep binnen de zelfredzaamheidsroute divers is. We zijn voornemens hierin differentiatie aan te brengen voor de verschillende niveaus. Dit wordt meegenomen in de inkoop.
- Expliciet in het PIP de wensen van de inburgeraar op te nemen; zoals aangegeven in de nota wordt het PIP een gezamenlijk gedragen document. Daarnaast is het intakeprogramma expliciete aandacht voor de motivatie, wensen en talenten van de inburgeraar. Dit nemen we op in het implementatie t.a.v. de PIP en de inkoop t.a.v. de brede intake. Hierbij kijken we niet alleen naar wensberoepen, maar ook naar de beroepen op weg daarnaar toe en naar de arbeidsmarkt mogelijkheden.
- Adviseert het wisselen tussen routes gemakkelijk mogelijk te maken; Het wisselen tussen routes wordt wettelijk vastgelegd. Dit betekent dat wij ons moeten houden aan het maximaal 1 keer wisselen binnen 1,5 jaar. Dit legt voor ons meer nadruk op het aanbieden van de juiste, passende leerroute in de beginfase. Om deze reden hebben we de ambitie om een integraal intakeprogramma af te nemen.
- Adviseert om met name op onderwijs in te zetten ook wanneer deze personen ouder dan 30 jaar zijn; In de nota geven we reeds aan dat we maatwerk hanteren. Dit biedt de mogelijkheid om juist diegenen richting de onderwijsroute willen begeleiden voor wie dit wenselijk is, ook al is de persoon boven de 30 jaar. Hierbij sluiten we aan bij de maatwerkmogelijkheden vanuit de participatiewet ten aanzien van studeren boven de 30 jaar.

- De diplomawaardering is op dit moment geen verantwoordelijkheid van de gemeente, maar dit wordt een onderdeel van het PIP. Dit moeten we gaan organiseren en nemen we dus mee in de implementatie.
Daarnaast zetten we wel in op de landelijke lobby, omdat deze afweging nauwkeurig en goed moet gebeuren.

Participatie

U onderstreept nogmaals het belang van mee doen naar vermogen. Wij zijn het hiermee eens en vinden het belangrijk dat participatie ruim wordt gedefinieerd. Dit komt dan ook terug in de inkoop en implementatie.

Arbeidsmarkt en profilering

We hebben afgelopen periode in de pilots gepoogd om duale trajecten per branche op te zetten. Dit bleek niet voor iedere branche haalbaar. De diversiteit binnen de groep inburgeraars is groot. Daardoor hebben we ervaren dat het moeilijk is om groepsgewijs trajecten op te zetten.

Momenteel merken we dat we met individuele duale trajecten beter kunnen aansluiten bij de mogelijkheden en ondersteuning van de statushouders en ook de werkgevers beter kunnen bedienen. Deze ervaringen nemen we mee bij de verdere voorbereiding op de inkoop.

Vrijwilligers

U benadrukt het belang voor de ondersteuning van vrijwilligers. Dit nemen we mee als uitgangspunt in de implementatie. Daarnaast zetten we in op een professionele begeleiding voor de inburgeraar, aangevuld met de inzet van vrijwilligers. Dit, om te voorkomen dat er zaken aan vrijwilligers wordt overgelaten die door professionals moet plaatsvinden.

Wonen in wijken

- U vraagt zich af op welke wijze er in de wijk draagvlak gecreëerd wordt. Zoals eerder genoemd is het geven van een warm welkom een essentieel onderdeel in de nieuwe aanpak. Dit nemen we mee als onderdeel in het huisvestingsproces met vluchtelingenwerk en de woningcorporaties. Alsmede in het plan voor het overbruggingsjaar van 2021.
- U geeft aan dat een goed netwerk belangrijk is en adviseert te investeren in de wijk en woonomgeving. Dit sluit aan bij de Tilburgse uitgangspunten van wijkgerichte aanpak. Wij nemen dit mee in de implementatie en de inkoop, bijvoorbeeld in het onderdeel praktische ondersteuning.
- U vraagt zich af wat het plaatsingsbeleid is in Tilburg, met oog op verspreiding. U geeft aan dat concentratie in een aantal wijken vermeden moet worden. Dit is een belangrijk punt dat ook bij de woningcorporatie leeft. Tegelijkertijd is het wel een feit dat de woningen die toegewezen kunnen worden aan statushouders zich in bepaalde wijken van Tilburg bevinden.
- U adviseert de wensen van inburgeraars en wijkbewoners te onderzoeken en hen mee te nemen in de besluitvorming. We nemen dit mee in de monitoring en evaluatieplan van de beleidsnota inburgering.

Middelen

- U vraagt aandacht voor de gevolgen van het verschuiven van middelen. Dit nemen we mee in het plan voor de overbrugging van 2021 en de inkoop vanaf 2022.

- U pleit voor de inzet van extra middelen. Wegens de hoge taakstelling en uitstel wet zijn we bezig met een lobby bij het Rijk voor extra overgangsmiddelen. Wanneer de rijksmiddelen bekend zijn en onze plannen voor 2021 e.v. nader uitgewerkt en begroot zijn, inventariseren we of extra inzet van middelen vanuit de gemeente noodzakelijk is.

Monitoren en evalueren

- U geeft aan inburgeraars mee te nemen in kwalitatieve monitoring en evaluatie. Dit is een onderdeel van het monitoring en evaluatie plan.
- De adviesraad statushouders speelt inderdaad een belangrijke rol, zoals u aangeeft. We gaan onderzoeken in 2021 hoe en of de Adviesraad statushouders kan worden uitgebreid naar een adviesraad inburgeraars (met gezins- en overige migranten). Echter, zullen we in de praktijk moeten bekijken hoe dit werkt, of dat een aparte inbreng vanuit de gezinsmigranten beter werkt.
- Beide onderdelen zijn essentieel voor een *learning by doing* aanpak en willen we daarom structureel inbedden in de aanpak.

Laatste zorg

U geeft aan zorgen te hebben over de uitstel van de invoeringsdatum van de nieuwe wet inburgering. De gevolgen en consequenties hiervan zijn we nog in beeld aan het brengen. Ten aanzien van het aanbod voor de ondertussengroep (die onder de huidige wetgeving valt), zijn we reeds bezig met verschillende pilots waarmee we ons voorbereiden op de nieuwe wet. We proberen hiermee al in de geest van de nieuwe wet de dienstverlening aan de huidige groep vorm te geven binnen de wettelijke kaders. Zoals aangegeven proberen we zo de negatieve effecten van de huidige wetgeving te beperken. Hierbij is het wel van belang dat het Rijk voor een goede (financiële) overbrugging komt, zodat wij ons aanbod voor de 'ondertussengroep' voort kunnen zetten.

We hopen u met deze reactie voldoende informatie te hebben gegeven.
Tot slot, nogmaals bedankt voor uw zorgvuldige advies.

met hartelijke groet,

namens het college,

drs. M.J.J. Jacobs
Coördinerend wethouder asiel en vergunninghouders